

Coalitieakkoord 2023 – 2026

Met elkaar, voor elkaar

ALPHEN-CHAAM

Inhoud

Inleiding	3
1. Een afwisselend natuurlijk landschap	5
2. Groene en landelijke dorpskernen	7
3. Bereikbare en leefbare dorpen	9
4. Een sociale en vitale samenleving	12
5. Woningen voor iedereen in elke levensfase	15
6. Aantrekkelijke voorzieningen	17
7. Samenwerkende plattelandsgemeenten tussen de steden	19
8. Gemeente, inwoners, ondernemers en organisaties doen het samen	21
Financiën	23
Bijlage 1: Voorlopige portefeuillevverdeling	24
Bijlage 2: Financieel perspectief	27

Inleiding

Alphen-Chaam is een gemeente waar iedereen mag meedoen, maakt niet uit wat je leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten of beperkingen zijn. Wij, inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeentelijke organisatie, moeten er samen voor zorgen dat iedereen kan vertrouwen op een duurzaam prettig woon-, werk-, verblijfs- en leefklimaat. Cittaslow is hierbij richtinggevend. De gemeente is soms leidend, soms volgend maar handelt altijd in het belang van de samenleving. Aandacht, respect en behoud van het unieke karakter van de verschillende kernen zijn leidend. Immers, samen vormen wij de verbinding van het groene landschap met de stedelijke omgeving.

We leggen hierbij een nieuw akkoord aan u voor. De tussentijdse breuk in de coalitie heeft geleid tot andere verhoudingen en na vele constructieve besprekingen heeft dit geleid tot een nieuwe coalitie tussen GBA, CDA en VVD.

De situatie brengt ook nieuwe kansen met zich mee. Waar het bestuursakkoord in 2022 er één was op hoofdlijnen zijn we nu concreter. We benoemen gerichte activiteiten en resultaten die we aan het einde van deze bestuursperiode bereikt willen hebben. Hierin zijn we ambitieus en realistisch. We staan voor een aantal grote opgaven. Denk daarbij aan opgaven die landelijk spelen, zoals het realiseren van voldoende betaalbare woningen, stijgende zorgkosten, energietransitie en stikstofaanpak. We nemen hiervoor lokaal onze verantwoordelijkheid. Met onze keuzes pakken we onze rol in het bestrijden van de klimaatcrisis, maken we de lucht gezonder, onze kernen groener en leefbaarder. We verbeteren de verkeersveiligheid, versterken de lokale economie, verbeteren de bestaanszekerheid van onze kwetsbare inwoners en zorgen ervoor dat deze ook mee kunnen doen. We zien dat we een krachtige gemeenschap hebben en we zien het als onze opgave om dit zo te behouden en verder uit te bouwen.

Voor al deze uitdagingen en opgaven zijn stevige investeringen nodig. Deze zijn we ook bereid om te doen binnen de financiële mogelijkheden die we hebben. We hebben keuzes moeten maken. We zijn ervan overtuigd dat een aantal investeringen noodzakelijk is voor onze gemeente en dat deze absoluut prioriteit moeten hebben.

We sluiten deze inleiding af met hetgeen wat ook een belangrijke pijler van onze toekomstvisie 2030 is, namelijk: De toekomst maak je samen. Wij pakken de handschoen op om het ook samen te gaan doen. Daarmee hopen wij dat we met alle inwoners, ondernemers, gemeenteraad, bestuurlijke en maatschappelijke partners vorm kunnen geven aan de mooie toekomst van Alphen-Chaam!

We doen het met elkaar en voor elkaar!

We geven het nieuwe college van burgemeester en wethouders de opdracht om dit coalitieakkoord uit te werken in een uitvoeringsprogramma, waarbij de raad wordt betrokken.

GBA
Jan Bijlsma

CDA
Lammert Westra

VVD
Guus Huijben

1. Een afwisselend natuurlijk landschap

“Inwoners zijn trots op de rustige, natuurlijke, ruime, groene, landelijke omgeving en het dorps karakter van Alphen-Chaam. Het behouden en versterken van het afwisselend en natuurlijk landschap is een belangrijk speerpunt voor de toekomst.”

Natuur en landschap

De natuur en het landschap in onze gemeente zijn van zeer grote waarde. Bij alle ruimtelijke afwegingen die we moeten maken staan natuur(ontwikkeling) en het landschap voorop. Dit levert niet alleen een bijdrage aan grote opgaven zoals klimaatadaptatie en het versterken van de biodiversiteit, maar zorgt ook voor een prettige omgeving om te wonen, te verblijven en te recreëren. De balans tussen bebouwing, landbouw- en veeteelt, toerisme én nieuwe energievoorzieningen moet zorgvuldig bewaakt worden.

Agrarische sector

De agrarische sector is van oudsher een belangrijke sector in onze gemeente voor voedselvoorziening, het inkomen van inwoners en recreatie. Er ligt een hele grote opgave voor de sector om te verduurzamen en om de druk op de omgeving te verminderen. Landelijke en provinciale ontwikkelingen zijn daarbij leidend. We streven ernaar dat landbouw en natuur elkaar meer gaan versterken.

Resultaten:

- We staan naast onze ondernemers bij het doorontwikkelen of omschakelen van hun bedrijfsvoering.
- We geven ruimte aan ontwikkelingen die winst voor milieu, natuur en volksgezondheid opleveren. Er is ruimte voor nieuwe economische dragers die het toekomstperspectief van de sector versterken.
- We zoeken samen met de sector naar mogelijkheden om ondernemers te begeleiden in het zoeken naar andere bedrijfsactiviteiten of bij hun keuze om te stoppen als ondernemer.

Toerisme en Recreatie

De toeristische en recreatieve sector blijft een belangrijke economische pijler voor onze gemeente. We blijven daar dan ook vol op inzetten en investeren in de samenwerking met onze buurgemeenten, partners in de regio, LandStad De Baronie en Toerisme De Baronie. We bewaren de lokale sfeer en het landelijke karakter.

Resultaten:

- We zijn een aantrekkelijke recreatieve gemeente.
- We investeren in het verder optimaliseren van onze (recreatieve) voorzieningen.

Recreatieparken

We hebben relatief gezien veel grote recreatieparken in onze gemeente. Veel van deze parken zijn gezond en vitaal. Ze bieden inwoners van onze of andere gemeenten een fijne plek om te recreëren. We vervullen ook een mooie rol voor de steden Breda en Tilburg; de gemeente Alphen-Chaam is als het ware de tuin van deze twee regio's. Onze aantrekkelijkheid en vitaliteit willen we graag behouden. Er zijn echter ook recreatieparken in onze gemeente die kwetsbaar zijn en we moeten waken voor ongewenste woonsituaties. Vanzelfsprekend willen we schrijnende situaties voorkomen, vooral voor mensen die “vastzitten op een park” omdat ze geen alternatief hebben. Daarvoor bieden we maatwerk, waarbij eigen verantwoordelijkheid voorop staat.

Resultaten:

- Schrijnende situaties moeten voorkomen worden, vooral voor mensen die “vastzitten op een park”. We zoeken samen met deze mensen actief naar mogelijkheden om hen te helpen.
- We stellen in 2024 een visie op recreatieparken vast. Die visie beschrijft de lange termijn ontwikkeling van recreatieparken in Alphen-Chaam.

Energietransitie

We hebben als gemeente een grote opgave waarvoor we onze verantwoordelijkheid moeten en willen nemen. Zeker gezien de huidige situatie in de wereld zullen we met elkaar op een andere manier energie moeten opwekken en gebruiken.

Resultaat:

- Deze bestuursperiode zetten we in op kleinschalige initiatieven, communicatie, bewustwording en concrete acties voor inwoners en bedrijven.

2. Groene en landelijke dorpskernen

“In 2030 zijn de dorpskernen Alphen, Bavel (AC), Chaam, Galder, Strijbeek en Ulvenhout (AC) groen en landelijk ingericht. Hierdoor zijn de kernen klimaatadaptief en hebben zij een dorpse uitstraling, passend bij het landelijke karakter van het buitengebied.”

Openbare ruimte en groen

Het verbeteren van de openbare ruimte en het openbare groen is een belangrijk speerpunt. Dit zorgt voor een prettig woon- en verblijfsklimaat.

Onderhoud van de openbare ruimte en het openbare groen is niet alleen van belang voor de uitstraling van de gemeente, maar ook vanuit de voorbeeldfunctie die we hebben.

Resultaten:

- De nieuwe groenvisie is in de eerste helft van 2024 afgerond.
- Samen met onze inwoners onderhouden we de eigen leefomgeving beter. Dit borgen we ook structureel. We hebben hierbij oog voor verkeersveiligheid, -overlast en ecologie.
- We gaan zwerfafval en afvaldumpingen tegen en zoeken naar een manier om de rekening bij de vervuiler te leggen.

In Chaam werken we samen met Waterschap Brabantse Delta aan het project ‘Flankerende beekdalen’ om de knelpunten in Chaam op te lossen. We weten dat de extreme buien toenemen. Water “over de drempel” accepteren we niet.

Groene speeltuinen

We zien het belang van verdere vergroening van speelplaatsen en speeltuinen, met specifieke aandacht voor sport en bewegen. Bij onderhoud en nieuw aan te leggen speelplaatsen en speeltuinen zorgen we voor deze verdere vergroening.

Resultaten:

- We hebben deze resterende raadsperiode iedere school aangeboden om samen in gesprek te gaan over verdere vergroening.
- Relevante vrijwilligersinitiatieven en -activiteiten koppelen we aan deze verdere vergroening.

Klimaatbestendige leefomgeving

We hebben een prettige gezonde leefomgeving. Om dit te behouden is een goede milieukwaliteit (onder andere lucht en geluid) belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan meer groen voor het tegengaan van hitte- en wateroverlast.

Resultaten:

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen beoordelen we hoe de leefomgeving toekomstbestendig is ingericht met het oog op hitte, droogte en wateroverlast. Hierbij is aandacht voor de versterking van groenstructuren, passende beplanting, half verhardingen en wadi's.
- We ondersteunen initiatieven gericht op een betere klimaatbestendigheid zoals groene daken, groene gevels en minder verharding.
- We spreken met scholen, stichtingen, verenigingen en vrijwilligers over hoe we samen kunnen zorgen voor een prettige gezonde leefomgeving

3. Bereikbare en leefbare dorpen

“Bereikbare, veilige en leefbare dorpen binnen de gemeente Alphen-Chaam is een belangrijk speerpunt voor 2030. De totale infrastructuur zoals de bereikbaarheid met de auto, de fiets en het openbaar vervoer, de verkeersveiligheid en parkeren spelen hierin een belangrijke rol.”

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

We houden onze kernen bereikbaar. Onze wegen en fietsverbindingen onderhouden we goed. Ook maken we (fiets)verbindingen tussen onze kernen veiliger en aantrekkelijker. We willen dat iedereen zich zelfstandig en veilig kan verplaatsen in onze gemeente.

Bij aanpassing van de openbare ruimte, gebouwen en openbare voorzieningen houden we rekening met de fysieke toegankelijkheid.

Resultaten:

- We gaan er alles aan doen om ervoor te zorgen dat er in 2026 maatregelen zijn getroffen door de provincie om doorgaand vrachtverkeer op de N639 in Chaam te weren.
- We zetten stevig in om de snelheid op de 30 kilometerwegen ook daadwerkelijk maximaal 30 km/u te laten zijn.
- We verbeteren de verkeersveiligheid voor fietsers tussen Galder en Strijbeek.
- We handhaven op verkeerd parkeren in onze gemeente, zodat trottoirs beschikbaar blijven voor voetgangers, rolstoelen, kindervagens, etc.
- We zetten in op gedragsverandering door communicatie, bewustwordingsacties, het faciliteren van buurtinitiatieven en het nemen van kleine fysieke maatregelen.
- We meten de effecten van genoemde interventies, waardoor we een goede lokale aanpak kunnen opbouwen.

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer is een belangrijk goed. Verantwoordelijk hiervoor is de provincie. We zien dat de huidige inrichting van het openbaar vervoer met de vaste buslijnen financieel niet overal meer houdbaar is. Samen met de provincie, de regio en de inwoners hebben we wel de taak om de regio bereikbaar te houden, zodat alle mensen mee kunnen blijven doen aan de samenleving.

Resultaten:

- We starten in 2024 met het concept ANWB-Automatje.
- We hebben regelmatig overleg met de provincie en concessiehouders over het openbaar vervoer in de gemeente, met als doel om de bereikbaarheid zo groot mogelijk te houden.

Kindcentrum Chaam

Het Kindcentrum (KC) in Chaam is één van de belangrijkste projecten in deze bestuursperiode. We gaan twee scholen en een sportzaal realiseren, met ruimte voor kinderopvang en GGD. Daarnaast houden we in het programma van eisen rekening met de mogelijkheid om in de toekomst andere functies toe te voegen.

Resultaat:

- In 2025 starten de bouwwerkzaamheden voor het Kindcentrum.

Veiligheid, toezicht en handhaving

Jaarlijks maken we op basis van het integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 een actueel jaarplan. Doel van het jaarplan is om focus aan te brengen op de thema's overlast, recreatieparken, versterken verbinding zorg- en veiligheid, ondermijning en criminaliteit, digitale criminaliteit en verkeersveiligheid.

Resultaten:

- We stimuleren het melden van verdachte activiteiten via Meld Misdad Anoniem.
- We evalueren en actualiseren jaarlijks het integrale veiligheidsbeleid via een jaarplan, met handhaving als speerpunt.

Van afval naar grondstof

We zetten in op de doelstellingen zoals geformuleerd in het landelijke programma VANG (Van Afval naar Grondstof). Dat betekent nog beter gaan sorteren van het afval om zo de kwaliteit van de verschillende afvalstromen te verbeteren.

Samen met de regio gaan we aan de slag om het ingezamelde afval zo veel mogelijk te hergebruiken. Hoe beter het afval gesorteerd wordt, hoe beter we het kunnen benutten als grondstof voor nieuwe producten. Het uiteindelijke doel; minder gebruik van nieuwe grondstoffen en geen restafval in 2050. De eerste stappen zijn gezet om te komen tot circulaire verwerking van huishoudelijke materiaalstromen en een regionaal ambachtsnetwerk.

Resultaten:

- We hanteren het principe van “de vervuiler betaalt”.
- De evaluatie van de afvalinzameling 2021-2022 is in 2023 afgerond.

Verbreiding Bels Lijntje

Alphen-Chaam is een fietsgemeente. Na realisatie van de Fietsallee streven we er nu naar om het Bels Lijntje in deze bestuursperiode te verbreden. We zetten in op samenwerking met onze buurgemeenten en de provincie en nemen daarbij het voortouw. Cofinanciering is daarbij een randvoorwaarde.

Resultaat:

- In 2026 is het Bels Lijntje verbreed, of er is een concrete toezegging van derden om dit met ons te realiseren.

Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP) Chaam

Het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Chaam volgt uit het Ontwikkelperspectief Chaam dat via een breed participatietraject is opgesteld. Het Ontwikkelperspectief Chaam kent vele ambities, waarvoor vervolgonderzoeken noodzakelijk zouden zijn. Vanwege het financiële perspectief pakken we deze onderzoeken vooralsnog niet verder op. We maken af waar we mee gestart zijn (weren doorgaand vrachtverkeer, ruimtelijke visie Chaam en de Bekenvisie Chaam). Andere ambities uit het Ontwikkelperspectief Chaam nemen we mee als er andere nieuwe concrete zaken opgepakt gaan worden. Op dat moment bekijken we hoe we de ambities uit het Ontwikkelperspectief Chaam mee kunnen nemen. We zijn daarmee nog steeds een betrouwbare partner voor onze inwoners, provincie en het waterschap.

Resultaten:

- In 2025 is een start gemaakt met de bouw van het Kindcentrum Chaam.
- We hebben het doorgaand vrachtverkeer in Chaam zoveel mogelijk geweerd.
- We hebben de ruimtelijke visie en de Bekenvisie afgerond.
- De overige ambities uit de Toekomstvisie Chaam blijven staan. We maken hier geen aparte projecten van, maar nemen deze mee als er zich concrete gelegenheden voordoen of we ze kunnen verbinden aan reguliere activiteiten en budgetten.

4. Een sociale en vitale samenleving

“In 2030 is de samenleving in alle kernen van de gemeente Alphen-Chaam (nog steeds) sociaal en vitaal. Een vitale en sociale gemeenschap bestaat uit een evenwichtige bevolkingsopbouw en een gemeenschap waarin men op een prettige manier met elkaar omgaat en zorgt voor elkaar.”

We hebben een sterke gemeenschap met een grote sociale cohesie. Het is belangrijk deze kwaliteiten te behouden en te versterken, want de druk op voorzieningen in het sociale domein neemt de komende jaren toe. Mede vanwege vergrijzing en personeelstekorten. De hervormingsagenda Jeugd, bestaanszekerheid en het toenemend beroep op de WMO zijn in deze bestuursperiode de belangrijkste thema's.

Samenwerking in de regio en lokale aanpak

Voor een succesvolle aanpak van de grote opgaven in het sociaal domein moeten we steeds meer samenwerken met anderen. We zetten dan ook stevig in op samenwerking met andere gemeenten in de Regio Hart van Brabant. Daarin organiseren we met elkaar de inkoop van hulp, beleidsontwikkeling en -innovatie en voldoende expertise, zeker voor de meer complexe zorg.

Lokaal richten we onze energie vooral op het voorliggend veld, zoals scholen, stichtingen en verenigingen. We investeren de komende jaren extra in preventie en het stimuleren van sterke gemeenschappen. Onze inwoners blijven hierdoor langer vitaal en krijgen sneller, nabijer en goedkopere ondersteuning.

Resultaten:

- We stimuleren lokale activiteiten die bijdragen aan de sociale cohesie met Het Goede Ideeënfonds.
- We ontwikkelen en organiseren activiteiten gericht op leefstijlbevordering voor kwetsbare groepen.
- We werken intensief samen met andere instanties.

Doen wat nodig is en kostenbeheersing

Iedereen die echt hulp nodig heeft moet dat op de best passende manier krijgen: we doen wat nodig is. Tegelijkertijd zien we dat het beroep op met name de WMO enorm groeit en de middelen vanuit de overheid al jaren onvoldoende meegroeien. Naast deze uitdagingen stelt de krapte op de arbeidsmarkt ons voor nog grotere uitdagingen. We hebben de komende jaren gewoonweg niet genoeg handen om in de toegenomen behoefte aan zorg en ondersteuning te kunnen voorzien.

Om op langere termijn te kunnen blijven doen wat nodig is en de ondersteuning van onze meest kwetsbare inwoners niet in gevaar te brengen, moeten we dus niet alleen de kosten beheersen maar ook de druk op de professionele zorg verlichten. De uitgangspunten van de in 2022 vastgestelde Visie Sociaal Domein blijven onverminderd van toepassing, waarbij we willen benadrukken dat het versterken van veerkracht en gemeenschapszin, de-medicalisering en normalisering van zorg belangrijke pijlers zijn om de zorg in onze gemeente betaalbaar en organiseerbaar te houden. Onze boodschap blijft dat er een groot verschil zit tussen “recht hebben op” en “nodig hebben”. We koesteren de rol van de Adviesraad Sociaal Domein en betrekken ze tijdig bij beleidsvraagstukken.

Resultaten:

- We zetten vooral in op preventie, vroegsignalering en activering van de hele gemeenschap.
- We betrekken inwoners bij de spanning die er zit tussen de beschikbare middelen, de hulpvraag van mensen die het écht nodig hebben en de toenemende vraag. We dagen hen uit deze uitdaging samen met ons aan te pakken.

Armoede en inkomensondersteuning

Met de energie- en koopkrachtcrisis verkeren we in onzekere tijden. Gelukkig gaat het met het overgrote deel van onze inwoners goed. Maar er is ook een aantal inwoners die het moeilijk heeft om rond te (blijven) komen. Onze bestaande regelingen voor financiële ondersteuning volstaan, maar we zien ook dat die in onvoldoende mate bereikt worden door de inwoners die het echt nodig hebben.

Resultaat:

- Samen met het dorpssteam zetten we in op het vergroten van de bekendheid en het vereenvoudigen van de aanvraagprocedures.

Gemeenschapshuizen

Er zijn in onze gemeente ongeveer duizend 75-plussers. In 2040 zal dit aantal verdubbeld zijn. Met de stijging van de zorgkosten, de personele krapte en ook de dubbele vergrijzing zijn er dus een flink aantal uitdagingen in het sociaal domein. Sterke gemeenschappen vormen de basis om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Verbinding ontstaat waar mensen samen komen en maakt dat we de omslag kunnen maken van zelfredzaamheid naar samenredzaamheid. Gemeenschapshuizen of dorps huizen vervullen daarin een belangrijke functie: het is een plaats waar mensen samenkomen. We hechten dan ook aan een bestendiging van deze gemeenschapshuizen in al onze kernen.

Resultaat:

- We hebben een visie vastgesteld over hoe we onze gemeenschapshuizen zien.

Gezondheid, sport en bewegen

Het verbeteren van de (fysieke en mentale) gezondheid van onze inwoners is een van onze speerpunten in deze periode. We benaderen dit thema vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de inwoners en niet op de beperkingen.

We hebben bijzondere aandacht voor het voorkomen van pesten en voor de (mentale) gezondheid van kinderen en jongeren. Ook hier zetten we in op preventie en vroegsignalering. Deze periode willen we ook extra aandacht voor middelengebruik. Harde cijfers wijzen niet direct op overmatig gebruik, maar wij ervaren en herkennen deze trend wel. Daarom gaan wij verkennen welke mogelijkheden we hebben om het middelengebruik terug te brengen en zullen we hiertoe ook activiteiten ontwikkelen en uitvoeren.

Resultaten:

- We hebben verkend welke initiatieven, met eventuele partners, we kunnen ontwikkelen die bijdragen aan de mentale gezondheid van kinderen. Met name het terugdringen en voorkomen van pesten en middelengebruik.
- We hebben aandacht in onze contacten met scholen en verenigingen voor dit thema en ondersteunden ze bij het ontwikkelen van bewustwording, herkennen van signalen en nemen drempels weg om melding te maken.
- We hebben duidelijk gemaakt waar inwoners met signalen terecht kunnen en hebben het meldingsproces gemakkelijk en laagdrempelig gemaakt.
- We hebben activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl.
- We hebben samen met de regio invulling geven aan het Integraal Zorg Akkoord en lokaal invulling gegeven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord.

Economie en ondernemen

Een sterke lokale economie draagt bij aan een vitale gemeenschap en werkgelegenheid. We spreken daarom de ambitie uit de komende periode extra in te zetten op het versterken van de lokale economie én de samenwerking met ondernemers(verenigingen). Dat doen we onder andere door te streven naar nog meer lokale inkoop.

Resultaten:

- We stellen een visie op economie vast in 2024.
- De bedrijfscontactfunctionaris is de schakel tussen ondernemers en gemeente.

5. Woningen voor iedereen in elke levensfase

“In 2030 zijn er voldoende betaalbare en comfortabele woningen voor alle inwoners in elke levensfase. Het oplossen van een tekort aan passende woningen, voor met name senioren en jongeren is een belangrijk speerpunt voor de gemeente Alphen-Chaam in de komende 10 jaar.”

De opgave om voldoende betaalbare woningen te realiseren is groot, dus onze ambitie is dat ook. In overleg met onze buurgemeenten en de provincie willen we alle mogelijkheden benutten om meer betaalbare woningen te realiseren. We zijn bereid om daar risico's voor te nemen. Onze grote ambitie vertaalt zich in het streven om telkens ruim meer te bouwen dan de provinciale prognose schetst. Hoewel de invloed van de gemeente hierop beperkt is, willen we vooral bouwen om de jeugd in de gemeente te houden (instroom en doorstroom) en passende woningen voor senioren te realiseren. We stimuleren daarom initiatieven van onze inwoners, bijvoorbeeld CPO-projecten.

Actief grondbeleid en woningbouw

We blijven een actief grondbeleid voeren om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast is dit van belang omdat de gemeente dan zelfstandig kan bepalen wat voor soort woningen er worden gerealiseerd.

Op basis van de woonvisie bepalen we met welke locaties en voor welke doelgroepen we de komende periode actief aan de slag gaan.

Resultaten:

- De lokale woon(zorg)visie is afgerond.
- De bouw van verschillende projecten zoals het “hofje” in Galder en op de locatie van de gemeentewerf in Chaam zijn gestart.
- We hebben de herontwikkeling naar appartementen/woningen of andere bestemmingen van bestaande bebouwing en leegstaande (agrarische) panden daar waar mogelijk ondersteund.
- In 2024 hebben we een plan ter voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid opgesteld.

Kwaliteit en duurzaam bouwen

De ambitie om te bouwen is groot. We gaan uit van een kwalitatief goede bouw, waarbij duurzaamheid het uitgangspunt is. Niet alleen omdat we bouwen voor de langere termijn, maar zeker ook omdat we het dorps- en groene karakter van onze gemeente willen behouden in combinatie met onze duurzaamheidsopgave.

Huisvesting/ opvang vluchtelingen, statushouders en arbeidsmigranten

Er is in Nederland sprake van een opvangcrisis, waardoor gemeenten crisisnoodopvang moeten bieden aan Oekraïners en vluchtelingen als overloop van het landelijk aanmeldcentrum in Ter Apel.

Wij willen onze verantwoordelijkheid nemen voor het realiseren van deze crisisnoodopvang, waarbij de opvang passend moet zijn binnen de couleur van onze gemeenschap en menswaardig is voor de vluchtelingen.

We zoeken al enige tijd actief naar opvanglocaties, maar het blijkt lastig om deze te vinden. Daarom onderzoeken we ook actief alternatieve mogelijkheden zoals flexwoningen. De financiële consequenties zijn nog onduidelijk.

Voor de huisvesting van arbeidsmigranten stellen we beleid op, zodat we deze mensen op een goede en veilige manier kunnen laten wonen in onze gemeente.

Resultaten:

- Onze zoektocht naar geschikte opvanglocaties is in 2024 afgerond.
- We hebben beleid gemaakt t.b.v. de huisvesting van arbeidsmigranten inclusief handhavingsbeleid.
- We hebben onze taakstelling, die regionaal is afgestemd, gerealiseerd.

6. Aantrekkelijke voorzieningen

“In 2030 zijn voorzieningen behouden en versterkt en nieuwe kleinschalige voorzieningen ontwikkeld. In ieder dorp is een gezellig dorpshart met aantrekkelijke voorzieningen voor jong en oud.”

Aanbod voorzieningen

Op basis van de laatste burgerpeiling is, afhankelijk van het type voorziening, 50 tot 75% van onze inwoners tevreden tot zeer tevreden met het voorzieningenniveau. We willen dit aanbod behouden en waar mogelijk versterken. We benoemen hieronder specifiek een aantal belangrijke voorzieningen.

't Zand

Recreatiegebied 't Zand is een zeer belangrijke voorziening voor onze gemeente en gemeenschap. Tegelijkertijd constateren we dat het soms te druk is en dat het waarborgen van de (verkeers) veiligheid flinke kosten met zich meebrengt. 't Zand blijft openbaar, waarbij we de wens uitspreken dat de voorziening vooral ten gunste moet zijn van onze eigen inwoners en beschikbaar voor evenementen.

Resultaat:

- We hebben in deze periode een visie op recreatiegebied 't Zand afgerond.

Sportvoorzieningen

Het belang van sport voor inwoners is groot. Het is gezond, het verbindt en het activeert. Goede sportvoorzieningen zijn daar belangrijk voor. We geven het goede voorbeeld met de verduurzaming van onze sportaccommodaties.

Resultaten:

- Het sportcomplex van VV Chaam is verduurzaamd.
- Buurtsportcoaches zijn tot tevredenheid van de gebruikers ingezet.

Herontwikkeling sportpark Alpheim

De entree/parkeerplaats van sportpark Alpheim is niet aantrekkelijk en onveilig. We willen dit in deze bestuursperiode aanpakken en omvormen tot een mooi, goed en veilig (bereikbaar) sportpark. We kunnen de daarvoor benodigde investering deels dekken uit onze reserves, waardoor we de structurele kapitaallasten beperkt kunnen houden.

Resultaat:

- De entree/parkeerplaats van sportpark Alpheim is opgeknapt.

Cultureel aanbod

Cultuur duidt op hetgeen een samenleving voortbrengt en van generatie op generatie overdraagt. Het draagt bij aan sociale cohesie en zingeving.

We hebben een mooi cultureel aanbod in onze gemeente, mede dankzij onze organisaties en verenigingen. We willen het culturele aanbod in onze gemeente op peil houden.

Resultaten:

- Er is een betere afstemming tussen de verschillende culturele activiteiten door de uitvoering van het cultuurbeleidsplan.
- Om de vitaliteit en continuïteit van onze culturele verenigingen te behouden worden culturele organisaties en verenigingen actief ondersteund om nieuwe generaties kennis te laten maken met het culturele aanbod en vaardigheden.

Bibliotheek

Het bevorderen van geletterdheid en leesplezier, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen zijn maatschappelijke opgaven waarin de bibliotheek een grote rol kan spelen. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding dat gemeenten verplicht om een stelselbibliotheek voor haar inwoners beschikbaar te stellen. Dat kan óf door een zelfstandige vestiging in onze gemeente óf door samenwerking met bibliotheken in omliggende gemeenten. We onderzoeken hoe we invulling kunnen geven aan deze verplichting. Ons streven is om dit aan te laten sluiten op onze vrijwilligersbibliotheek, met als uitgangspunt vrijwillig wat kan en commercieel wat moet.

De combinatie bibliotheek en buurthuisfunctie, zoals die nu in het Taxandriagebouw gevestigd is, is een gewenste combinatie.

Resultaat:

- In 2026 voldoen we aan de wetgeving m.b.t. stelselbibliotheek, waarbij we het huidige voorzieningenniveau koesteren en verder uitbouwen.

7. Samenwerkende plattelandsgemeenten tussen de steden

“In 2030 behoren de kernen van Alphen-Chaam tot een kleinschalige groene gemeente binnen de stedelijke driehoek Tilburg, Breda en Turnhout. De dorps mentaliteit en landelijke kernkwaliteiten vormen de belangrijkste uitgangspunten voor het maken van beleidskeuzes en beslissingen.”

Alphen-Chaam

Als Alphen-Chaam zijn we een zelfstandige gemeente, waarbij we de medewerkers hebben samengebracht in de ABG-werkorganisatie. De ABG-organisatie levert alle producten en diensten voor de gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen.

ABG-organisatie

We spreken onze volwaardige steun uit voor onze ABG-organisatie en we blijven daar ook in investeren. Goed werkgeverschap is daarbij een randvoorwaarde. Voor wat betreft de huisvesting van de organisatie gaan we uit van een centrale en moderne locatie. De bestaande afspraken staan niet ter discussie.

Als mede opdrachtgever voor de ABG-organisatie vragen wij continu aandacht voor een hoge mate van efficiëntie en effectiviteit van de organisatie en staan we (mede) zelf aan de lat voor de hoeveelheid werk en de opdrachtformulering.

We willen de ABG-samenwerking benutten om meer bestuurskracht te ontwikkelen in de regio's. We vragen de gemeenten Baarle-Nassau en Gilze en Rijen om onze wens te omarmen en de ABG-organisatie op te dragen om een strategische visie/agenda op te stellen.

Resultaten:

- Wij als gemeente hebben voor de zomer van 2024 aangegeven welke activiteiten/diensten noodzakelijk en minder noodzakelijk zijn.
- In afstemming met de 3 gemeenten heeft de ABG-organisatie voor de zomer van 2024 een strategische visie/agenda opgesteld.
- De ABG-organisatie heeft voor de zomer van 2024 aangegeven hoe door efficiencyvoordelen besparingen gerealiseerd kunnen worden.

Cittaslow

Zoals we in de inleiding schreven, is het gedachtegoed van Cittaslow een goed instrument om keuzes te maken in onze gemeente. Het is daarom onze ambitie om dit instrument breder in te zetten op andere beleidsterreinen. We willen de toepassing ervan borgen in de ABG-organisatie.

Last but not least willen we dat Cittaslow nog meer van onze gemeenschap wordt. De basis daarvoor is gelegd in het eerder vastgestelde herijkingsdocument en onze glossy. Samen met onze ambassadeurs willen we Cittaslow nog meer uitdragen. Aan het einde van deze bestuursperiode willen we kunnen vaststellen wat de doorontwikkeling van Cittaslow heeft opgeleverd.

Resultaten:

- In 2024 hebben we een aanpak op welke wijze we deze ambities gaan realiseren.
- In 2026 hebben we vastgesteld wat de doorontwikkeling van Cittaslow heeft opgeleverd.
- De ambassadeurs van Cittaslow zijn meer betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van de plannen en zijn daarover tevreden.
- Door onze aanjaagrol hebben de inwoners en ondernemers het 'merk Cittaslow' beter op de kaart gezet.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking wordt steeds belangrijker voor alle gemeenten om taken goed uit te voeren en opgaven op te pakken. Vanwege onze ligging en historie behouden we een open houding naar zowel Regio West-Brabant/Breda als naar Regio Hart van Brabant/Tilburg. We moeten scherpe keuzes maken op welke thema's we met wie samenwerken.

We vertrekken daarbij vanuit de belangen van onze inwoners. Sommige opgaven vragen van onze gemeente stevige coördinatie tussen samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld voor wat betreft wonen en het sociaal domein.

De toenemende samenwerking tussen Breda en Tilburg biedt kansen voor de ontwikkeling van het ABG-gebied en de ABG-samenwerking. We willen daar samen met Baarle-Nassau en Gilze en Rijen in optrekken.

Resultaten:

- We streven naar zo weinig mogelijk versnippering.
- We voorkomen dat we één onderwerp in meerdere regio's beleggen.

Verbonden Partijen

Wat wij vragen van de ABG-organisatie vragen wij ook van de Verbonden Partijen. Dit geldt ook voor onze rol als afnemer van de betreffende producten en diensten.

Resultaten:

- We zijn kritisch geweest in onze vraag naar producten en diensten van de Verbonden Partijen.
- Begrotingen en jaarverslagen hebben we positief kritisch beoordeeld.
- We hebben onderzocht of het instellen van een klankbordgroep vanuit de raad toegevoegde waarde heeft voor onze bestuurders.

8. Gemeente, inwoners, ondernemers en organisaties doen het samen

“Gemeente, inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties werken samen om de speerpunten in deze toekomstvisie te realiseren. Iedereen draagt verantwoording om van de gemeente Alphen-Chaam in 2030 een fijne woon- en leefomgeving te maken.”

Bestuurszetel

We staan achter de eerder gemaakte keuze met betrekking tot de locatie van de nieuwe bestuurszetel. Het huidige financieel perspectief dwingt ons toch om een stap terug te nemen en de realisatie van de bestuurszetel in Chaam uit te stellen. Met relatief beperkte investeringen kunnen we de huidige locatie van het gemeentekantoor aan het Willibrordplein in Alphen aanpassen aan de wettelijke vereisten, waardoor we de verplaatsing van de bestuurszetel naar Chaam kunnen uitstellen.

Dienstverlening (in de kernen)

We verbeteren de dienstverlening van onze gemeente. Ons aanbod moet dichtbij de inwoners georganiseerd worden en passend zijn bij de behoefte en de schaal van de kern. Uiteraard binnen de randvoorwaarde dat we dit ook praktisch kunnen organiseren. We streven naar digitale dienstverlening waar dit kan.

We hebben vertrouwen in de verbeteringslag die de ABG-organisatie maakt.

Resultaten:

- 1 x per 2 jaar evalueren we via burgerpeiling de meerwaarde van deze dienstverlening.
- We stimuleren en ondersteunen onze inwoners om optimaal gebruik te maken van onze (digitale) dienstverlening, maar verliezen het belang van analoge dienstverlening niet uit het oog.
- We voldoen aan de servicenormen.
- We zetten in op eenvoudigere procedures en meer duidelijkheid over de haalbaarheid van initiatieven.

Betrekken van inwoners

We vergroten de betrokkenheid van onze inwoners, onder andere door hen te betrekken bij het maken van plannen en bij de uitvoering van projecten. Daarnaast ook bij initiatieven waarvoor inwoners de medewerking van de gemeente vragen. Samen met Baarle-Nassau en Gilze en Rijen ontwikkelen we een participatievisie.

Resultaten:

- De participatievisie is vóór de zomer van 2024 door de raad vastgesteld.
- Onze jeugd is meer betrokken bij maatschappelijke vraagstukken en initiatieven. Hierbij zijn nieuwe initiatieven uitgetest als vervolg op de Kindertrendrede.
- Inwoners zijn enthousiast gemaakt om politiek actief te worden en een bijdrage te leveren aan onze gemeenschap.

Financiën

Het financiële perspectief van alle gemeenten in Nederland is onzeker. Ook voor onze gemeente. We zijn voor een groot deel afhankelijk van de middelen die we van de rijksoverheid krijgen en die zijn onvoldoende voorspelbaar. Zoals het er nu voorstaat krijgt onze gemeente in 2027 een lagere algemene uitkering van € 1,6 mln. Hoewel lang niet zeker is dat deze verlaging ook werkelijkheid wordt, sluiten we onze ogen daarvoor niet en moeten we nu al keuzes maken om ook in de toekomst een financieel gezonde gemeente te blijven. Zeker omdat we in deze periode ook nog een aantal ambities, zoals o.a. Kindcentrum, sportzaal, stelselbibliotheek, parkeerplaats Alheim en aanpak bestuurscentrum willen realiseren, waarvoor ook financiële ruimte gevonden moet worden. Daarnaast moeten we ook de stijgende rente opvangen binnen de begroting.

We willen de lasten zo min mogelijk direct bij onze inwoners leggen; die worden immers al op verschillende fronten geconfronteerd met hogere lasten. Tegelijkertijd ontkomen we er niet aan dat een deel van onze financiële opgave ook gedragen wordt door onze inwoners. Daarvoor krijgen ze in de komende jaren ook een aantal mooie voorzieningen terug.

We nemen de verantwoordelijkheid om voor een groot deel van het verwachte tekort in 2027 financiële dekking te vinden. Dat vraagt om ombuigingen en opbrengstenverhogingen die pijn doen en waarmee we al in 2024 moeten starten.

Resultaten:

- Een structureel sluitende begroting voor 2024.
- Een structureel sluitende begroting voor 2025.
- Scenario's voor 2026 en 2027 zijn opgesteld om de lagere inkomsten vanuit het Rijk zoveel mogelijk te compenseren. De omvang van de ABG-organisatie en het daarbij behorende programma van eisen voor de huisvesting maken onderdeel uit van deze scenario's.

Uitgaven en inkomsten

Gezien het bovenstaande zullen we een nieuw evenwicht moeten vinden tussen onze inkomsten en uitgaven. De voorgenomen forse kortingen van het rijk, de hoge inflatie en stijgende rente zullen we moeten opvangen door zowel ons ambitieniveau te evalueren als de door ons te beïnvloeden belastingen te verhogen. Ons beperken tot één van deze middelen is gezien onze beperkte beïnvloedingsmogelijkheden niet realistisch.

We kiezen er nadrukkelijk voor dat we geen nieuwe beleidskeuzes te maken zonder financiële dekking.

Resultaten:

- Gelet op de alsmaar stijgende lasten voor inwoners rekenen we niet de reële inflatie van ruim 10% (CBS-cijfer) door aan onze inwoners, maar in plaats daarvan 6%.
- Bij ongewijzigd beleid van de rijksoverheid passen we de verhogingen in 2025 en 2026 weer toe.
- In 2024 kijken we zeer kritisch naar onze belangrijkste taken als gemeente en maken we hierdoor heldere keuzes voor de begroting 2025 en verder.
- We hebben onze ambities teruggebracht met € 900.000 ten opzichte van de perspectiefnota 2024

Bijlage 1: voorlopige portefeuillevindeling

Burgemeester Lieke Schuitmaker

Openbare orde en veiligheid

- Bestuurlijk vertegenwoordiger VR
- Handhaving
- APV/Evenementen

Algemene bestuurlijke en juridische zaken

- Bestuurlijk vertegenwoordiger ABG
- Bestuurlijk vertegenwoordiger Regio West-Brabant
- Bestuurlijk vertegenwoordiger Regio Hart van Brabant

Burgerzaken

Burger- en overheidsparticipatie / bestuurlijke vernieuwing

Representatie en kabinetszaken

Vluchtelingenbeleid

Communicatie- en mediabeleid

Dierenwelzijn

Personeelszaken

Kunst en cultuur

- Kunst in de openbare ruimte
- Cultuur en cultuureducatie

Erfgoed

Archiefbeleid

Coördinerend portefeuillehouder Cittaslow

Bestuurlijk vertegenwoordiger Brabant Water

Wethouder Erik Wilmsen 1e loco-burgemeester

Portefeuille Leefomgeving, Klimaat en Financiën

Financiën

- Belastingen
- Risico- en fraudebeleid
- Treasury-beleid
- Administratieve organisatie en interne controle

Vastgoed / sportaccommodatiebeleid

Milieu en circulaire economie

- Afval
- Bestuurlijk vertegenwoordiger NGS
- Bestuurlijk vertegenwoordiger OVK Milieustraat

Duurzaamheid

- Klimaatadaptatie
- Energietransitie
- Warmtetransitie

Openbare ruimte

- Natuur, landschap en groen (biodiversiteit/bijenlandschap)
- Watertaken / riolering

Mobiliteit (verkeer en vervoer)

Project Markdalontwikkeling

Wethouder Eric Daandels 2e loco-burgemeester

Portefeuille Ruimtelijke Ordening, Landbouw, Toerisme en Recreatie

Ruimtelijke ordening

- Bestemmingsplannen
- Omgevingsvergunningen
- Bestuurlijk vertegenwoordiging OMWB
- Landbouw (inclusief overleg ZLTO)
- Grondzaken en grondbedrijf
- Volkshuisvesting (wonen)
- Coördinerend portefeuillehouder omgevingswet

ABG-organisatie

- Bedrijfsvoering
- Bestuurlijk vertegenwoordiger ABG
- Bestuurlijk vert. SIWB

Toerisme, recreatie en horeca

- Bestuurlijk vertegenwoordiger LandStad de Baronie

Project nieuwbouw KC Chaam

Coördinerend portefeuillehouder woon / zorgvisie

Wethouder Judith van Loon 3e loco-burgemeester

Portefeuille Sociaal Domein en Economische zaken

Maatschappelijke ondersteuning

- WMO-beleid
- Ouderenbeleid
- Vrijwilligersbeleid/WZSW

Jeugd en Onderwijs

- Passend onderwijs
- Peuterspeelzalen
- Lokaal onderwijsbeleid; leerlingvervoer
- Jeugdbeleid en jeugdzorg
- Onderwijshuisvesting
- Bestuurlijk vertegenwoordiger RBL
- Bibliotheek

Werk- en inkomensondersteuning

- Sociale zaken sociaal-economische zaken en werkvoorziening
- Participatiewet
- Werkgelegenheid
- Inburgering
- Bestuurlijk vertegenwoordiger Diamantgroep

Volksgezondheid & Sport

- Bestuurlijk vertegenwoordiger RAV
- Bestuurlijk vertegenwoordiger GGD West-Brabant

Subsidiebeleid

Economische zaken

- Bedrijventerreinen
- Bestuurlijk vertegenwoordiger REWIN
- Coördinerend portefeuillehouder Economie
- Overleg ondernemersverenigingen

Coördinerend portefeuillehouder vluchtelingen & migrantenbeleid

Bijlage 2: Financieel perspectief

Nr. Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Saldo vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief alle wijzigingen t/m 1e turap 2023	80.940	871.967	-686.451	-925.930
<i>Effecten coalitieakkoord</i>				
1 Veiligheidsvraagstukken	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
2 Vrijval stelpost huisvesting totaal	288.000	288.000	288.000	288.000
Huisvesting ABG-Organisatie				-141.000
Aanpassing huidige bestuurszetel				-16.000
3 Verplichte invoering rekenkamer	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300
4 Uitbreiding capaciteit communicatie	-47.000	-47.000	-47.000	-47.000
5 Reconstructie Geerakker (wegen+groen+riolering)	-15.300	-52.900	-52.300	-51.500
Dekking gesloten exploitatie riolering	7.200	21.300	21.100	20.800
6 Reconstructie Nieuweweg	0	-5.300	-20.500	-20.200
7 Reconstructie Schellestraat	0	0	-22.500	-87.900
8 Visie recreatieparken	-30.000			
Dekking visie recreatieparken Algemene reserve	30.000			
9 Investing kleedkamers en bergruimte VV Chaam	-4.100	-15.100	-14.900	-14.700
10 Doorontwikkeling goede ideeënfonds	-40.000	0	0	0
11 Subsidie voedselbank	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
12 KC Chaam (Onderwijs)				
KindCentrum met 2 basisscholen, een dubbele gymzaal en een schoolbibliotheek (extra investering € 5,7 miljoen)	0	-29.000	-115.000	-611.000
Inkomsten verhuur dubbele gymzaal	0	0	0	11.000
13 KC Chaam (Kinderopvang)				
Aanvullende kosten voor realisatie ruimte kinderdagopvang in KindCentrum (extra investering van € 2,4 miljoen)	0	-12.000	-48.000	-165.000
Huurbijdrage kinderdagopvang	0	0	0	165.000
14 KC Chaam (Gezondheid)				
Aanvullende kosten voor realisatie ruimte voor de GGD in KindCentrum (extra investering van € 0,7 miljoen)	0	-3.000	-14.000	-50.000
Huurbijdrage GGD	0	0	0	35.000
15 Ontwikkeling Alpeim	-24.000	-24.000	-23.000	-23.000
16 Verbreding Bels Lijntje	-33.000	-32.500	-32.000	-31.500
17 ANWB-automaatje	-10.000	-5.000	-5.000	-5.000
18 Dekkingsreserve Chaam 2024 tbv kapitaallasten KC Chaam	0	0	0	46.000
19 Inflatiecorrectie OZB-stijging met 6%	102.000	213.000	334.000	466.000
MEERJARENRAMING 2023-2026	272.440	1.136.168	-469.851	- 1.190.230